

Møguligt at gera risastór fund við Føroyar

– Í síðsta enda er tað figgjarligi og tekniski váðin við einari boring samanborið við møguleikan at finna stórri nøgdir av kolvetn, sum drívir leitingina eftir kolvetni. Á føroyskum øki meta vit at tað er møguleiki fyri stórum fundum - men av tí at figgjarligi váðin er stórur fer framtíðar leiting at vera merkt av varsemi, um vit samanbera við tað fyrsta leitiskeiðið segði Sigurd í Jákupsstovu, stjóri m.a. á Oljutinginum í vikuni

OLJUTING

Jan Müller

Bert ein evarska lítil partur av føroyska landgrunninum er kannaður. Tí ber ikki til at gera nakra endaliga niðurstøðu um, antin olja og



Sigurd í Jákupsstovu, stjóri á Oljufyrisingini held áhugaverðan fyrilestur á Oljutinginum í Listaskálanum í vikuni.

gass finnast í undirgrundini ella ikki. Fleiri øki á landgrunninum síggja áhugaverð út og er ikki ómøguligt

at gera heilt stór fund, eitt nú fund, sum líkjast tí risastóra Clairfeltinum vestan fyri Hetland. Hetta var ein av áhugaverðu niðurstøðunum í Oljutinginum, sum varð hildið í Listaskálanum mikukvöldið. Sigurd í Jákupsstovu, stjóri á Oljufyrisingini og Jarðfrøðissavninum var rættiliga positivur og bjartskygdur, tá hann umræddi framtíðar leitingina við Føroyar og her við serligum atlitil til 2. útbjóðingarumfar, sum verður latið upp í næstum.

Tað er áhugavert fyri altjóða oljuheimin, tá samanbering verður gjørd við stóra Clairfeltið hinumegin markið. At ovasti myndugleikin á oljuøkinum her heim letur upp fyri møguleikanum at gera Clairfílkandi fund við Føroyar og tengir hetta saman við eini nýggjari útbjóðing er so avgjørt eitt áhugavert signal at senda út til altjóða oljuheimin.

Ikki minst tí at tað eftir vánaligu boriúrlitini á landgrunninum hevur verið gitt og mett, at møguleikin fyri at gera stór fund við Føroyar er minkandi. Av tí at iløgur og váðin í eitt nýtt økið sum tað føroyska eru so stór hevur verið mett neyðugt at gera heilt stór fund fyri í heila tikið at fáa lønandi vinnu burtur úr.

Tá nú Clair verður tikið uppá tungu og mett verður, at tað ikki er óhugsandi at gera so stór fund her eisini, so eiga vit at minnast til, at Clairóljuøkið, sum varð funnið vestan fyri Hetland

seinast í 70 árunum, goymir umleið 6 milliardir tunnur av olju, og tað ger tað til eitt megafelt. Tað eru so gingin meira enn 20 ár uttan at olja er tikin upp men við nýggju teknini er sett hol á Clair og fyrsta oljan rennur í heyst.

Sigurd í Jákupsstovu nýtti annars høvið til at geva luttakarunum í tí fyrsta oljutinginum í ár eina rættiliga áhugaverða og gjølliga frágreiðing um komandi útbjóðing.

2. útbjóðing

Hann visti á, at endamálið við 2 útbjóðingarumfari er at at skapa grundarlag fyri framhaldandi leitivirksemi, ið hevur til endamáls at finna møguligt kolvetnistilfeingi í føroysku undirgrundini og at royna ymiskar leitimyndlar fyri at fjøltátta framtíðar kolvetnisleiting Hann ásaðnaði, at talan er um eitt tekniliga avbjóðandi øki við basalti, djúpum vatni og harðbálnum veðurlag.

Av tí at føroyska økið sum heild er lítið kannað eru møguleikar fyri stórum fundum. 7 feløg hava peikað á øki sum hesi halda vera áhugaverð og hesar metingar samsvara væl við metingarnar hjá føroysku myndugleikunum og tí verður mælt til at bjóða alt tað nomineraða økið út til kolvetnisleiting. Hann visti á, at tað er ikki bara í vidd at munur er á – eisini tá tað kemur til hvørjar partar av jarðfrøðiligu fláasúluni er stórur munur, tvs. aldurin á

basaltøkinum vil verða lutfalsliga dýrari enn um einki basalt var. Men eisini innan boritøkni verða gjørd framstig, sum geva okkum vónir um, at tað fer at bera til at minka óvissuna við einari basaltboring so mikið, at hon verður veruleiki segði hann og legði aftrat:

– Í síðsta enda er tað figgjarligi og tekniski váðin við einari boring samanborið við møguleikan at finna stórri nøgdir av kolvetn, sum drívir leitingina eftir kolvetni. Á føroyskum øki meta vit at tað er møguleiki fyri stórum fundum – men av tí at figgjarligi váðin er stórur fer framtíðar leiting at vera merkt av varsemi, um vit samanbera við tað fyrsta leitiskeiðið.

Áhugaverdir ryggir

Stjórin á Oljufyrisingini kunnaði eisini Oljutingið um áhugaverðu økini, sum verða partur av 2. Útbjóðing, eitt nú ryggir í undirgrundini og nevndi her East Faroe High, sum liggur parallelt við sjálvt markið nakað inni á landgrunninum. Í summum førum eru hesir ryggir sjónligir á havbotninum men í øðrum førum er talan um undirjarðiskar ryggir. Tað eru oftast slíkir, sum fanga áhugan hjá oljufeløgum, tí hetta er mest vanligu fellu slagið - sonevndar strukturellar fellur. Trupulleikin er tó, at ómána hesum liggja basaltfláirnar og vit kenna lítið til tær djupri fláirnar. Her er tað at vit kunnu brúka upplýsingar hetlandsmeðni frá – tað kann kanska liggja eitt Clair undir her visti Jákup í Jákupsstovu á.

Hann visti síðani á tað stóra økið, sum feløgini



Oljutingið, sum er áhugafelag hjá teimum, sum eru við í ella fylgja við oljutilgongdini í Føroyum, skipar javnan fyri fundum, har tann sosiali parturin við einum góðum bita og práti eisini hevur stóran týdning

Mynd Jan Müller

hava peikað á og sum eisini er í uppskoti at bjóða út. Samanbera vit tað við fyrstu útbjóðingina so fer hetta økið eitt sindur longur vestur og eisini norður um 62 stig umframt at 2 smærri økir á Wyville Thompson ella Banka rygginum og Ymirrygginum eru tikin við.

leitingina bretsku megin markið

Hann nevndi so eisini nøkur øki, iroknað smáu, einstøku økini á Bankarygginum og Ymirrygginum sunnanfyri og í útsuðri, sýna stórar hevjaðar vendar við basalti tætt uppi undir havbotninum. Hesi øki eiga at verða gjølligari kannað. Skal hetta gerast, má nýggj tøkni takast í nýtslu til at fáa upplýsingar um fláirnar undir basaltinum. Verða teknilig nýbrot gjørd á hesum bógvi, kunnu leitingar á tilíukum økjum gerast móguligar í framtíðini.

Orsökir

Um orsøkirnar fyri tilmælinum frá Oljufyrising og Jarðfrøðissavni um at bjóða út hesi øki í 2. Rundu segði Sigurd í Jákupsstovu m.a. vera:

- at royna ymiskar leitimyndlar fyri at fjøltátta framtíðar kolvetnisleiting
- at eggja oljufeløgnum til framhaldandi at taka á seg tekniligar avbjóðingar, sum kunnu ljúsa útlitini fyri at finna kolvetni á føroyska økinum, sum frá líður
- at fáa oljufeløgini at gagnnýta jarðalisfrøðiligu dáturnar, sum eru tókar
- at fáa nyttu burtur úr tí vitan, sum er og verður tøk í sambandi við olju-

Treytir

Jákup í Jákupsstovu kom so eisini inn á treytirnar fyri luttøku í nýggju útbjóðingini og segði, at tá arbeiðið við at fyrireika eitt nýtt útbjóðingarumfar byrjar, verða treytirnar sum eru galdandi fyri undanfarin umfør endurskoðaðar, og mett verður um, hvørt tað eru viðurskifti, sum skulu broytast.

Tað er tó greitt, at tað ikki eru tær stóru broyting-



Umboð fyri Atlants Kolvetni og Føroya Kolvetni fylgdu væl við í oljutinginum

Starvsfólk hjá Tórshavnar Kommunu hótta við verkfalli

Fakfeløg, sum hava fólk í arbeiði hjá Tórshavnar Kommunu, kravdu svar frá Býráðnum í gjár, men tey fáa ikki svar, fyrr enn fyrst í komandu viku

SÁTTMÁLA-VIDURSKIFTI
Áki Bertholdsen
aki@sosialurin

Fakfeløgini, sum hava fólk í arbeiði hjá Tórshavnar Kommunu, geva nú býráðnum knívin á barkan.

Nú um páskini hava tey sent Tórshavnar Kommunu eitt skriv um viðurskiftini

hjá teimum, sum arbeiða hjá Tórshavnar kommunu.

Tey kravdu at fáa svar aftur í gjár, fríggjadagin. Fingu tey ikki svar, var tað at meta sum sáttmálaloysi. Og tá ið ongin sáttmáli er, fara arbeiðsfólk til húsar.

Men tey fingi ikki svar í gjár.

Jan Christiansen, borgarstjóri í Havn, sigur, at tey fingi ikki brævið frá fakfeløgnum, fyrr enn týsdagin og av tí at talan er um løgfrøðiligar spurningar, má býráðið hava nakrar dagar at viðgera málið í.

Sostatt fáa feløgini ikki svar, fyrr enn fyrst í komandi viku, sigur borgarstjórin.

ar gjørdar í treytunum í mun til fyrsta útbjóðingarumfar. Mett er um hvørjir møguleikar liggja fyri oljufundum á okkara øki, og hugt er eftir hvørjar treytir økið kann bera. Tá Føroyar fara undir eitt nýtt loyvisumfar vil tað altíð verða í kapping við onnur lond, sum eisini bjóða oljuindnaðinum, at leita eftir olju hjá teimum. Tí er alneyðugt at meta um hvørt okkara treytir eru kappingarførar við tær hjá t.d. okkara grannalondum. Umboð fyri Oljufyrisingina hava í hesum arbeiði havt fund við bæði FOIB og oljувinnubólkin hjá Vinnuhúsinum, fyri at hoyra teirra meting um treytirnar, og er tað fatanin hjá Oljufyrisingini, at tey ikki meta at treytirnar at verða órimligar.

Loyvisskipan

Størsta broytingin er gjørd í sjálvari loyvisskipanini, har valt er at gera eina einfalda og líðiliga loyvisskipan, við einum slagi av loyvum, har landsstýrismaðurin veitir loyvi, sum áseta hvussu loyvisskeiðið er skipað - t.d. um at avtalaðir verða sokallaðir varðar á vegnum, sum definera hvørjar skyldur oljufeløgini skulu lúka til eina ávísu tíð. Á henda hátt verður loyvislongdin saman við arbeiðsskránni eitt eyka punkt, sum myndugleikarnir kunnu samráðast við oljufeløgini um, tá loyvisumsóknirnar verða viðgjørdar.

Arbeiðsskrá

Sigurd í Jákupsstovu metti, at tað er sjálvandi ilt at siga nakað um, hvat slag av arbeiðsskráum vit kunnu vænta okkum, men hann



Nógvar fólk høvdu leitað sær í Listaskálan at fylgja komandi oljutilgongdini

Mynd Jan Müller

gjørdi greitt, at vit ikki eru í somu støðu, sum undan fyrsta loyvisumfari, tá oljufeløgini næstan stóu í biðirøð fyri at sleppa framat at bora í landssynningshorninum av landgrunninum. Økið er enn at meta sum eitt frontier øki, og tað passar so inn í porteføljuna hjá ávísu oljufeløgum. Og tað eru hesi feløg vit skulu hava fatur í.

Føroysk luttøka – skattur – tíðarættlan

Hann kom eisini inn á treytirnar fyri føroyskari luttøku og segði, at tær verða óbroyttar. Tað sama verða figgjartreytirnar. Samanborið við skattaskipanir í øðrum londum, so er okkara skattaskipan við einum maksimum skatti á 57% - tá allir 3 skattirnir verða tiknir við – ikki órimlig metti hann.

Gongst sum ætlað og tingið fær avgreitt lógina í vár so verður boðið út í juni og skulu umsóknirnar verða inni í sept/oktober.



Millum áhoyrarnar í Oljutinginum var eisini ein gamal kenningur í oljuhøpi, nevniliga fyrrverandi aðalstjórin í Oljumálaráðnum, Herálvar Joensen. Her sær hann eitt prát við stjórnan hjá BP, Hjarnar Djurhuus.

Mynd Jan Müller

Pedagogfelag.

Gunnleivur Dalsgarð, sum er talsmaður hjá fakfeløgnum, vil ikki siga um tað merkir, at fólkið fer í verkfall.

– Men tað plagar at vera so, at tá ið ongin sáttmáli er, kann fólki heldur ikki vera til arbeiðis, sigur hann.

Talan er um hesar starvsbólkar, sum sosatt fara í verkfall:

Havnar Arbeiðsmannafelag, Havnar Arbeiðskvinnufelag, Føroya Verkfrøðingafelag, Føroya Byggifrøðingafelag, Felagið Føroyskir Sjúkrarøktarfrøðingar, Magistarafelag Føroya, BLE, Havnar Handverkarafelag og Føroya Lærarafelag.

Hann helt ikki at tað var hóskaði, at feløgini skuldu boð umvegis Sosialin.

Hann dugdi tí ikki at siga, um fakfeløgini fóru at halda fast um tíðarfeistina, ella um tey fóru at lata sær lynda, at bíða til í komandi viku.

– Men tað týðningarmesta er væl, at vit fáa eitt svar, segði Gunnleivur Dalsgarð.

Fylgja sáttmálanum

Men hann skilir ikki trupulleikan, tí býráðið fylgir teimum sáttmálum, sum ymsir starvsbólkar hjá

býráðnum hava við onnur, enn sjálva kommununa og tað hevur kommunan altíð gjørt, sigur hann.